

ПАВЫШЭННЕ ПРАФЕСІЙНЫХ КАМПЕТЭНЦЫЙ ПЕДАГОГАЎ ПРАЗ ВЫКАРЫСТАННЕ ДЫСТАНЦЫЙНЫХ ТЭХНАЛОГІЙ ПРЫ РЭАЛІЗАЦЫІ БЕСПЕРАПЫННАЙ АДУКАЦЫІ

Анотацыя. У артыкуле падкрэсліваецца, што прафесійная кампетэнтнасць педагогаў патрабуе бесперапыннага ўдасканалення. Разглядаючы дыстанцыйнае навучанне як аснову для рэалізацыі канцэпцыі бесперапыннай адукацыі, аўтар спыняецца на станоўчых і адмоўных баках выкарыстання дыстанцыйных тэхналогій.

Summary. The article emphasizes that the professional competence of teachers requires continuous education. Considering distance learning as a basis for the implementation of the concept of continuing education, the author dwells on the positive and negative sides of the use of distance technologies.

Ключавыя словы. *Прафесійная кампетэнтнасць, бесперапынная адукацыя, дыстанцыйныя тэхналогіі.*

Keywords. *Professional compensation, continuing education, distance technologies.*

Асноўнай фігурай пры рэалізацыі на практыцы якіх-небудзь змен у сістэме адукацыі заўсёды быў і застаецца настаўнік. А для паспяховага ўвядзення ў практычную дзейнасць нейкіх інавацый сучасны педагог павінен валодаць неабходным узроўнем прафесійнай кампетэнтнасці, хацелі дасягнуць высокіх вынікаў на прафесійнай ніве. Прафесійная кампетэнтнасць настаўніка – гэта адзінства яго тэарэтычнай і практычнай гатоўнасці да педагогічнай дзейнасці; сістэма прафесійна-значных асобасных уласцівасцяў, якія забяспечваюць высокі ўзровень прафесійнай педагогічнай дзейнасці. Пад высокім узроўнем педагогічнай дзейнасці падразумеваецца яе эфектыўнасць, якая адпавядае ўзроўню сучаснай навукі і патрабаванням сучаснасці.

Як паказвае педагогічная практыка, прафесійная кампетэнтнасць патрабуе бесперапыннага ўдасканалення. Сярод настаўнікаў кажучы, што педагогу трэба вучыцца ўсё жыццё. Такім чынам, пастаянная бесперапынная адукацыя з'яўляецца важнай і неабходнай умовай для кар'еры настаўніка, аднак у сувязі з высокім узроўнем вучэбнай нагрукі і патокам інфармацыі, які расце кожны дзень, не кожны настаўнік можа дазволіць сабе павышэнне сваёй адукацыі ў класічнай форме. Акрамя таго, часта ўзнікае патрэба атрымання нейкай вузка спецыяльнай інфармацыі і ведаў, якія далей будуць карыснымі для ўдасканалення навыкаў педагогічнай працы. Але самастойнае атрыманне неабходнай інфармацыі бывае цяжкім, бо не заўсёды атрымліваецца самастойна апрацаваць вялікія памеры матэрыялу па-за сваім прафесійным полем. Такім чынам, атрымліваецца, што нават пры наяўнасці патрэбы і жадання атрымаць новыя веды педагог сутыкаецца з шэрагам перапек: недахоп часу, географічная адлегласць ад меркаванага месца навучання, немагчымасць адрыву ад адукацыйнага працэсу на працягу навучальнага года. Таму сёння дыстанцыйнае навучанне трэба разглядаць як аснову для рэалізацыі канцэпцыі бесперапыннай адукацыі.

Сучасны свет, дзеці і дарослыя, якія ў ім жывуць, патрабуюць сёння нейкіх новых форм навучання. З развіццём IT-тэхналогій усё часцей і больш у сетцы інтэрнет знаходзяцца і тыя, і іншыя. Таму ўжо традыцыйнымі формамі павышэння кваліфікацыі ў міжкурсавы перыяд складана абыходзіцца. Безумоўна, дыстанцыйныя метадычныя мерапрыемствы дазваляюць эканоміць час, якога ў сучасным жыццёвым рытме нам усім не хапае. Дыстанцыйныя мерапрыемствы дапамагаюць аб'яднаць (сабраць для ўдзелу) педагогаў не толькі сваёй установы адукацыі, горада, а нават краін. Такія мерапрыемствы палягчаюць абмен разнастайнымі метадычнымі распрацоўкамі, робяць зносіны камфортнымі.

Сярод розных тэхналогій дыстанцыйнага навучання вялікую значнасць набыла інтэрнет-навучанне, якое валодае шэрагам пераваг:

1. Незалежнасць ад географічнага размяшчэння (прапануемы матэрыял можна засвойваць у любым зручным месцы).
2. Зніжэнне фінансавых выдаткаў (як для арганізацыі, так і для супрацоўніка)
3. Індывідуалізацыя навучання. Можна працаваць у тым тэмпе, які падыходзіць менавіта табе, вызначаць аптымальную для працы працягласць і паслядоўнасць вы-

вучэння прапануемых матэрыялаў. Можна цалкам адаптаваць працэс навучання пад свае магчымасці і патрэбы, больш часу адвесці на пработку невядомага матэрыялу і хутчэй засвоіць тое, што з'яўляецца знаёмым. Такім чынам, дасягаецца больш рацыянальнае выкарыстанне часу, затрачанага на засваенне праграмы адукацыйнага мерапрыемства (семінара, лекцыі, калектыву).

Але каб інтэрнет-мерапрыемства было паспяховым, трэба наяўнасць якаснага вучэбнага кантэнту, а таксама правільна пабудаваная вучэбная праграма. У такім выпадку эфектыўнасць такіх мерапрыемстваў не будзе саступаць вочнай форме. Акрамя таго, менавіта дыстанцыйнае навучанне з прымяненнем камп'ютэрных тэхналогій у адукацыйным працэсе дазваляе педагогам не толькі набыць тэарэтычныя веды, а непасрэдна атрымаць практычныя навыкі, што яшчэ раз пацвярджае эфектыўнасць такой формы правядзення метадычных мерапрыемстваў. Дастаткова важнымі складнікамі электронных рэсурсаў з'яўляюцца розныя электронныя тэсты для ацэнвання ведаў (кампетэнцый, уменняў) слухачоў. Безумоўна, асноўныя тэхнічныя і функцыянальныя характарыстыкі такіх тэспіруючых модулей павінны зрабіць усё, каб працэс ацэнвання ведаў праходзіў аптымальна і эфектыўна. Напрыклад, значную ролю адыгрываюць такія асаблівасці як зразумелы інтэрактыўны графічны інтэрфейс, сама- і ўзаемакантроль, значнасць пытанняў і адказаў, крытэрыі для ацэнкі ведаў, сродкі статыстычнага аналізу вынікаў і г.д. Але нягледзячы на тое, што дыстанцыйнае навучанне зручней, не адразу можна ўбачыць вынік праведзенага мерапрыемства. Акрамя таго, для чалавека, які не разбіраецца ў розных алайн-праграмах, не мае адпаведнай матэрыяльнай базы (ноўтбука ці камп'ютара з камерай), дыстанцыйнае навучанне будзе ў цяжар. Чалавек, які любіць жывыя зносіны, адчувае радасць ад сустрэчы з калегамі, аддае перавагу жывому водкуду на сваё выступленне, адчувае дыскамфорт пры правядзенні дыстанцыйнага метадычнага мерапрыемства. Безумоўна, для таго, хто рыхтуе метадычнае мерапрыемства, незалежна ад формы яго правядзення, павінен быць гатовы да выдаткаў часу на падбор матэрыялу. Толькі для дыстанцыйнага метадычнага мерапрыемства трэба правесці больш пільны адбор, бо пры яго правядзенні будзеш абмежаваны ў часе (платформой Zoom, напрыклад) і пры перападключэнні лягчэй будзе згубіць удзельнікаў.

Такім чынам, дыстанцыйныя тэхналогіі пры рэалізацыі бесперапыннай адукацыі актуальны і нясуць у сабе вялікі патэнцыял у галіне павышэння кваліфікацыі педагогаў. Дыстанцыйнае навучанне (навучанне з выкарыстаннем інтэрнет-тэхналогій) мае свае плюсы і мінусы, аднак для асоб з вышэйшай адукацыяй і пэўным наборам ведаў і навыкаў, такая форма павышэння прафесійных кампетэнцый можа аказацца пераважнай таму, што валодае значнымі перавагамі менавіта для такой групы слухачоў. Актуальным дыстанцыйнае навучанне з'яўляецца і для тых педагогаў, якія хочучь удасканаліваць свае прафесійныя кампетэнцыі, але па розных прычынах не маюць магчымасці вочна прысутнічаць. Таму далейшае развіццё дыстанцыйнага навучання дазволіць забяспечыць доступ да якаснага адукацыйнага кантэнту вялікай колькасці педагогаў, што становіцца адаб'ецца на павышэнні прафесійных кампетэнцый педагогаў і якасці адукацыі ў цэлым. Аднак на практыцы лепш сумяшчаць дзве формы правядзення метадычных мерапрыемстваў – дыстанцыйную і вочную.